

UNITÁRIUS KÖZLÖNY.

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENCZ EGYLET.

SZERKESZTIK Dr. BRASSAI SÁMUEL és BOROS GYÖRGY.

Előfizetési ára egész évre 2 korona 40 fillér (1 frt 20 kr.) Egyes szám ára :
24 fillér (12 kr.) A Dávid Ferencz Egylet rendes tagjai, 5 évi kötelezettséggel,
egy évre csak 2 koronát fizetnek. Minden pénz Gálfi Lőrincz egyl. pénztárnokhoz
küldendő Kolozsvárra (viz-utca 5. sz.)

Háladalra.

Kösz

Háladalra nyilik ajkunk
E magasztos ünnepen,
Mert te Isten szent jósággal
Örködél hű népeden.

Nem hiába ömlött arcunk
Veritéke, mint özön :
Dús vetés virult nyomára,
Mint jutalom a mezőn.

Aggó lelkünk hányszor nézte
A borongó felleget,
Mely villámos sötét szárnyon
Fejünk felett lebegett.

De te Isten egy szavaddal
A vihart eloszlatod
S a sötétlő fellegekből
Fölragyog áldott napod.

Egyedül neked köszönjük
Mindennapi kenyerünk,
Mindenható szent kegyelmed
Tett jót ismét mivelünk.

Hála, dicséret, dicsőség
Jóságodért szent Atyánk!
Oh ne hagyj el, viselj gondot
Jövőben is mireánk . . .

Rédiger Géza.

Tíz esztendő.

Minden feltűnő zaj és hosszas hívogatás nélkül, körülbelül negyven unitárius lelkész és világi férfiú gyűlt volt össze az unitárius főiskola disztermében 1884 szeptember 2-án. Egyszerű felkérésre a tisz. elnöki széket elfoglalta a legidősebb esperes Gyöngyösi István. Szép csengő hangján, rövid szavakban jelezte, hogy e sorok írója indítványt akar tenni. Az indítvány megtétetett, az előkészítő bizottság szerveztetett és egy év alatt a *Dávid Ferencz Egylet* már meg is kezdette működését.

Kevés igénynyel, s némi aggodalommal is talán, de biztos léptekkel terjedt a gondolat és hódított az eszme, nemcsak lefelé, hanem felfelé is. Első vivmánya az volt, hogy Ferencz József püspök és Brassai Sámuel egészen magukévá tették és beleállottak eszközkel, szivőkkel és akaratukkal.

Egy esztendő alatt az egész országon keresztül minden irányban megmozdult egy-egy gondolkozó lélek és egy-egy melegen érző sziv. Erről tanuságot bőven szolgáltat az első „Értesítő“, melynek lapjaira nemcsak a Dávid Ferencz Egylet tagjai, hanem az unitárius egyház hívei is mindig meglegedéssel tekinthetnek, mert abban oly őszintén, oly lelkesedéssel nyilatkozott meg az egyház közhangulata, a hogy egy haladó egyháztól várni lehetett.

A következmény igazat szolgáltatott ennek a hangulatnak. A következmény megmutatta, hogy az a hangulat nem ösztönszerű volt, hanem öntudatos, nem véletlen, hanem következetes. Erről a következményről nem szólunk itt, mert lesz rá alkalom később s mert a kik ezeket a sorokat olvassák, azoknak legtöbbje szemtanuja volt a történeteknek.

Mi, szerkesztői tisztünkhez hiven, az általános helyzetre vetünk egy pár pillantást, mert abból könnyű lesz megítélni, *miért volt szükség a D. F. E.-re.*

A protestáns egyházban a meghasonlás s a lelkesedés hiánya elejtette a „Protestáns Egyletet“ s az a D. F. E. megalakulásakor már szedegette le az árboczfákat is. A protestáns ultramontánok

némi elégtelenséggel tekintettek erre a szakadásra, mert azt hitték, hogy ez az unitáriusokkal barátkozó pesti és sárospataki szabad-
elvűség végső pusztulása.

A r. katolikus egyházban a Szent István és Szent László nevet viselő gazdag társulatok és azoknak roppant nagy számu fiókjaik számíthatlanul szórták a hazai és külföldi szentek áldó malasztját csábítóan irt füzetkekben, dicssugaras szentképekben és csillogó aranyemlékekben: ígérve üdvöt és megváltást minden igaz megtérőnek.

A magyarellenos nemzetiségek tömörültek és közeledtek az Unio felé, a mely ma a megvalósulás szélén áll.

Az EMKE érdekében egy pár hóval a D. F. E. első gyűlése után a Bartha Miklós és egy néhány lelkes hazafi lelkesítő szózatára éppen itt Kolozsvárt megtétezt az első határozó lépés és az ország magyarsága bámulatos gyorsasággal tömörült a magyar közművelődés szép lobogója alatt. Az országot megszállotta az egyesülési szellem s minden irányban keletkeztek ujnál ujjabb művelődési egyletek.

Egy pár év alatt a protestánsok is ismét zászlóbontásra gondolnak. Talán az önvédelem érzete, talán a tett vágya, talán az egyesülés szelleme ujból megszállotta és 1887-ben az összes protestáns egyházak egyházi és világi fejei, ideértve az unitáriusokat is, körözüvényileg, meleg szavakban hívták fel a közönséget, járuljanak hozzá a „Protestáns Irodalmi Társaság“ megalakításához. Nem ment simán, nem történt békés uton. Debreczen megkondította a vészharangot, mert meglátott a nagy protestáns seregben egy-két unitáriust. És Debreczen czélt ért, mert ez ujjabb, e nemes czélu szép mozgalmat is meggátolta, feltartóztatta, kizavarta utjából és szerzett neki még születése előtt olyan kínos jeleneteket, a melyeknek árával és erejével önérzetre éleszthette volna a még mindig szendergő protestáns buzgóságot. A Protestáns Irodalmi Társulat megalakult és első ténye az lett, hogy az unitáriusokat idealiter megtürte, realiter kizárta a kebeléből.

Nem panaszkodnak a szavai ezek s ha kissé érzékenyek, abban rejlik indoka, hogy nekünk fáj, midőn azt látjuk, hogy a legközelebb álló rokonok, talán egy palástgomb miatt, mindig zárt ajtóval fogadják egymást, közös szomszédjuk, az ellenfél örömére.

Ez alatt a tíz év alatt ugy a magyar államban, mint az euró-

pai mivelt államokban rendkívüli események játszódtak le. Nálunk az iskolai törvények revidálása és újak teremtése erre az időre esett s mind a középiskolai (1883), mind a tanítói fizetéséről szóló (1893) arra szolgáltatott okot, hogy az oktatásnak teljes mértékű államosításához közeledjünk. Ma már csak idő kérdése, hogy az összes iskolákat az állam vegye kezébe s az ifjúságot megszabaddítsa a középkorból örökölt felekezeties tanítástól. Ideje is lenne már, hogy a magyar polgárnak ne legyen se katolikus, se protestans, se oláh, se szerb, se tót hazája, hanem csupán csak magyar hazája. Ideje volna, hogy a vallás hirdetője álljon az ur szolgálataiba és hirdesse az igét a népnek alkalmas és alkalmatlan időben.

Ha valaha volt, úgy most valóban szükség van az evangélium hirdetésére, mert sem a moral, sem a hit nem lehetett lazább, mint a milyen most. Nem is kell messze mennünk példakért. A socialismus és anarchismus rettentő munkájától még ma is sajog a mivelt társadalom sebe. Még hazánk alföldi rónáin is kísért a modern gonosz szellem. Mikor volt szükség a vallásra, ha nem most? Mikor volt szükség a békesség hirdetésére, ha nem most?

Az állam legújabb lépése a házasság és az anyakönyvvezetés polgáriásítása — melyről legközelebről szólottunk — a legújabb tanujel arra, hogy az állami reformok már rövid időn keresztül fognak vitetni.

Mint hogy pedig a korszellem megváltozott s a szószék középkori hatása csökkent, korszerű eszközökhöz, a társulás újabb neméhez, olyan intézményekhez kell fordulnunk, a melyekben nemcsak a fők, hanem a tagok is érvényesithetik ugy gondolataikat, mint érzelmeiket. Olyanokhoz, a melyekben ne tegyen különbséget az, hogy valaki pap vagy világi, férfi vagy nő-e, ifju vagy öreg-e.

Mert bár hova haladjon a világnézet. a tudomány s az államrend, a tiszta világos és fenkölt vallásos érzésnek mindig meg lesz a maga helye, s minél világiaszbbá és üzletszerűbbé válik az emberek foglalkozása és életmódja, annál határozottabban fogja követelni a társadalomban a tiszta erkölcsöt, a nemes érzést s az önzetlen szeretetet.

A Dávid Ferencz Egylet ezért alakult s most tiz év multán teljesen igazoltnak látjuk a Dávid Ferencz Egylet alapeszméjét, a vallás és erkölcsi élet társadalmi uton való ébresztésének szükség-

gességét. A saját viszonyaink szerint az eredménnyel is megelégtünk elégedve, miután még mindig a szervezkedés, a térfoglalás foglalkoztatott. Reméljük, hogy legközelebről tényé fog válni, hogy valahol egy-egy csoportja van az unitáriusoknak, mindott meglesz a működése a Dávid Ferencz Egyletnek is.

Boros György.

Jótékonyság.

Jelige: „Dat bene, dat multum, qui dat sine
murmure donum.“
„Jól, sokat ad, a ki ajándékot zúgó-
lódás nélkül ad.“

Áldoztál vele tán? Többleted' adtad oda —
Sok, s mind jó adomány, ha a balkéz mit se tud arról:
Hogy jobbkez letörölt égető könnyeket is.
Fényt áraszt, s táplál melegével a fenn ragyogó nap;
A lelkes szeretet végtelen ezt miveli.
Nem zúg s nem morrog, ha a koldus térdel esengve,
Tárczát nyit nekie. Homloka sima, derült.
Harmat a fűszálon, mint gyöngy csillámlik előtted,
Hálából jött köny, gyöngy a kegyes szem előtt.

Isteni szent törvény, hogy itt a Főgondviselőnek
A szeretet s kegyelem képviselője legyen.
Mint gyöngéd zéfir oszlat bús fellegeket szét,
Emberi jó szivnek ily szele a szeretet.
Nincs éhség, se nyomor, hol ajtót nyit a kegyes kéz,
Ott asztal készül éhező gyermek előtt.
Nem didereg rongyban a szegény árva leányka,
Tél ellen szab rá jó meleg öltözetet. —
Lásd a szegény bűnöst! Térítsd meg a vétek utáról,
Menyország s a haza nyer vele lelki erőt.
Igy cselekedni siess, hogy minden pályemezödet
Vallás és erkölcs fénye ragyogja körül.

1894 jan. 10.

Gyöngyösi István.

Az unitárius egyházakörök évi közgyűlései.

Háromszéki egyházkör. A háromszéki unitárius egyházkörnek július 12-én Árkoson tartott évi közgyűléséről néhány sorban értesítést adok. Reggel 7 órakor Dávid Ferencz Egyleti közgyűléssel kezdődtek a nap ünnepélyességei. A közgyűlést Simó János köröspataki lelkész nyitotta meg, melyben hálát adott Istennek az egyleti tevékenységben elmúlt 10 év áldásaiért s az eljövendő idők

munkálkodásához segedelmét kérte. Az elnöki megnyitó s jegyzőkönyv felolvasása után f.-egyleti pénztárnok Simó János olvasta a pénztári számadást, mely jelzi, hogy az egylet fiókköri vagyona a 200 frtot meghaladta. A számadás végén rövid visszaemlékezés történt az egylet 10 éves multjára annak hangsúlyozásával, hogy jövőben a vallásos és erkölcsös élet ébresztésére alakult egyletünknek az egyházpolitikai reformok megvalósulásával megsokszorosított tevékenységgel kell forgolódnia, ha elhivatását méltóan akarja teljesíteni. A tagok buzgósága, ragaszkodása és áldozatkészsége biztosítja az Egyesület hathatós tevékenységét. A tagok közönyén akadhat fenn egyesületünk hajója csupán! Önérzettel mondá a pénztárnok, hogy a háromszéki fiókkör az Egylet 10 éves munkálkodásából becsülettel kivette a maga részét felolvasásaival és ünnepeivel.

A pénztári számadás megvizsgálására egy bizottság küldött ki, mely után elnöklő Lőfi Áron esperes ur jelentette, hogy a fiók-egyletnek Kálnokon 1892-iki közgyűlése által „az unitárius egyház történelmének népiskolai használatra leendő megírására egy pályamű érkezett be, mely a kitűzött 10 frt díj elnyerésére nemcsak érdemesnek találtatott, hanem a közgyűlésnek egyhangu határozata oda nyilatkozott, hogy a mű küldések fel a központi választmányhoz azon kéréssel, hogy annak kinyomatásához s kiadásához az E. K. Tanács anyagi segélyét is eszközölje ki, mert a mű a kitűzött célnak hasznavehetőségénél fogva mindenben megfelel. A jeligés levélke felbontatván, kitűnt hogy a mű írója Simó János köröspataki lelkész. A régi tisztikar újra választatott, a tagsági díjak egy része befizetve lön, a gyűlést elnök úr jó hangulatban zárta be, kérvén a tagok lelkesedését és buzgóságát s kifejezvéen abbéli óhaját „Vajha egyesületünk egy újabb 10 év alatt terebélyes fává — mely hasznos gyümölcsöket terem — nőhetné ki magát!“ Adja a kegyelemnek Istene.

A köri közgyűlés Székely Zsigmond kálnoki lelkész egyházi szónoklatával kezdődött, ki a hitben és erkölcsökben való megújulást hirdette. Az egyházi szónoklat után Lőfi Áron köri esperes üdvözölte „nincs semmi új dolog a nap alatt“ jeligés magvas és népszerű beszéddel, kifejtvén, hogy nem új a litkőzöny, nem új az erkölcstelenség, nem új a panasz sem ezek miatt, mert minden kornak megvoltak, vannak és lesznek bűnei, melyek irtásában munkál az egyház s így a mienk is. Az esperesi üdvözlő után a templomi szép gyülekezet szétozlott, a gyűlés tagjai pedig az iskola terembe vonultak. Dicséretére válik árkosi gyülekezetünknek, hogy a hétköznapon tartott istentiszteleten csaknem teljes számmal megjelent. Így kellene ennek történni minden évben más gyülekezetekben is, mikor a „mi Urunknak Istenünknek dolgait megbeszélni gyűlnek össze Sionnak gyermekei.“

A tárgyalások termében az elnöki megnyitó után szőnyegre került az egyházköriben működő nevelésügyi bizottság jelentése, melyet Simó János előadó olvasott fel. E jelentés hű képét adta a kör nevelési és oktatási állapotának. A hol haladást látott, oda az elismerés babérvját vitte; hol hiányokat észlelt, bátran kimondotta, sőt — sajnos — volt iskola, melynek vezetősége egyenes megrovást kapott. Különösen örvendetes dolog, hogy a nevelésügyi bizottság erősen hangsúlyozta a vallástanítás fontosságát s nem hallgatta el, hogy az vallásos énekek oktatásában — pár egyház kivételével — meglehetősen hátra állunk. A nevelésügyi bizottság indítványa folytán az egyházköri közgyűlés elfogadta, hogy

1. a papok legyenek a vallástanítók,
2. a nyári vasárnapi iskoláról ezután ne az egyházköri vizsgálószeknek, hanem a köri nevelésügyi bizottságnak adassanak be a jelentések, mert így sokkal szigorubb kritika és ellenőrzés gyakorolható,
3. a vallásórák száma hetenként, minden iskolában legolább is megegyszer annyival megszaporitandó,
4. A szorványosan lakó hitfelek gyermekeinek vallásoktatására több gond fordítandó s erről az illető lelkész, kinek gondozása alatt állanak, jelentéssel tartozik.

A nevelésügyi bizottság jelentésével kapcsolatosan elfogadott Vaska Béla szentkirályi lelkész abbéli indítványa, hogy a tankötelesek kimutatására szánt rovatos ív renoválandó, mert így nem lehet pontos és a valóságnak megfelelő kimutatást készíteni.

A tanügyi állapotok alapos és részletes megvitatása után Csifó Salamon árkosi lelkész adta elő „az egyházi közigazgatás szervezéséről leküldött javaslatot s ezzel kapcsolatos megjegyzéseit. Nehéz lenne itt részletezni ez ügygyel előfordult nézeteket, melyeket Csifó barátunk írásban foglalva nyújtott a közgyűlés elé. Közgyűlésünk hangulata oda nyilatkoztt, hogy a kántorokat és gondnokokat hivatalos tagjaiul kívánja tekinteni a közgyűlésnek. Különösen az ekleziák gondnokait.

A kántorokra nézve azonban kifejezést nyert az a nézet, hogy az idők jeleiből ítélve jöhet oly kor, melyben az énekvezetés nem mostani qualificatióval bíró egyéneket igényel, hanem csupán énekelni tudókból is állhat a kántori kar s így mert sem kellő qualificatiója nem lesz, sem az egyházi közügyekben való részesedés terhe nem nyomja vállalkat, a közgyűlésen sem birhatnak szóval. Ez az elv azonban nem terjed ki a jelen kántoraira, kiknek egy része még a régi iskolamesterekből, más része okleveles tanítókból áll. Ez ügygyel kapcsolatosan szóba hozott a csupán kántorságot viselők fizetése rendezése is, mely bizonyára nem a fizetés emelésben fog állani, hanem a teendőkkeli arányosításban.

Ezen javaslat tárgyalásánál többször felszóllaltak Szentiványi Miklós köri f. gondnok és Kelemen Lajos tiszti ügyész, egyházi tanácsos. ki, mint a s.-szentgyörgyi ekklésia első gondnoka, a gondnoki esküt a közgyűlés színe előtt tette le.

Ezek után a kérvények tárgyalása, a köri pénztár megvizsgálása történt meg. Éljenzéssel fogadtatott elnök ur azon előterjesztése, hogy mltsgos P. Horváth Kálmán egyh. főgondnokunknak bárói méltóságra lett emelése alkalmából az esperes a kör nevében üdvözölte, mely üdvözletre a báró Főgondnok ur meleg hangu köszönő leiratot küldött, melyet Szentiványi Miklós köri f. gondnok ur olvasott fel. Az az indítvány, hogy az espereseknek rendes fizetés adassék, oly módosítással fogadtatott el, hogy az ekklésiák e teherből részt ne vegyenek, mert az esperesi jövedelmet ez idő szerint is nagyrészből magok az ekklésiák szolgáltatják, s így nem volna helyes, hogy e czimen újabb megterheletés érje.

Elfogadásra ajánlatott azaz indítvány is, hogy a nyugalmazott belső embereknek az ekklésiák adjanak vagy lakást, vagy lakbért. Azonban a közgyűlés az indítványt, mint ez idő szerint kivihetetlen mellőzte.

Egyéb aprólékos ügyek megbeszélése után a hivatalos közgyűlés véget ért, melyet elnöklő esperes úr egy jól eső beszéddel zárt be.

Nem titkolhatjuk el örömünket a felett, hogy újonnan választott köri f. gondnokunk mily lelkes buzgósággal vesz részt egyházi ügyeink tárgyalásában. És ez így van jól.

Bétai

A Maroskör évi közgyűlését jul. 12-én tartotta meg. Megelőző nap délutánján volt a Dávid Ferencz főkegyelet gyűlése is. A tárgysorozat kiemelkedő pontja Ürmösi Kálmán szt.-gericzei lelkész felolvasása volt „Az ünnepekről“, mellyel felolvasó a tkts Schuller József m. kir. törvsz. bíró és Gál Kálmán fehértemplomi áll. főgymn. tanár által tavaly kitűzött 10—10 koronás kettős pályadíjat nyerte el.

A köri közgyűlésen érdekes és tanulságos vita tárgya volt a Nagy János lelkész által nagy gonddal összeállított tanügyi jelentés. Ennek adatai alapján a Mélt. Fekete Gábor felügy. gondnok úr adományából a tanításban elért eredményért 20 korona jutalmat nyert Kozma Bálint M.-nyomáti és 10 kor. Bartalis József csikfalvi tanító. A tanügyi bizottság újjá alakult. Tagokul választattak Rédiger Géza elnöklete alatt Nagy János ny.-gálfalvi lelkész és Kozma Bálint nyomáti tanító. Kelemen Albert esperes utólagos jóváhagyás reményében megrendelte a lelkész-tanítói pénztár terhére Jókai összes műveinek egy példányát. Ezt bejelentvén, egyhangulag elfogadtatott.

E tanácskozásokat istentisztelet követte, melyen nagy közönység előtt Nagy János lelkész beszélt Máté V. 13. alapján nagy hatással. Azután esperes üdvözölte a hiveket. *A szentek egyességéről*, melyek feltételei a hit, szeretet, remény, s eredményei erő, épülés, boldogság, egy minden ízében átgondolt, kerek beszédet mondott. Istentisztelet után tovább folyt az ülés, melynek kiemelkedőbb pontjai az esperesnek három indítványa a következő tárgyakbnn: 1. a papi és kántor-tanítói földek telekkönyvi jogczimének egyöntetű kiigazítása. 2. A belső emberi nyugdíjintézetnél az énekevezérek illetékeinek rendezése, és 3. a lelkészi hivatalos iratok elhelyezésére szekrények készíttetése. — Esperesi fizetés 180 frtban, jegyzői, ki eddig ingyen óriási munkát végzett, 100 frtban és közügyigazgatói 80 frtban elfogadtatik. A gyűlés a teljes számú egyházi és számos érdeklődő világiak, egyh. tanácsosok jelenlétében folyt le, melyet délután a papi szék működése követett és zárt be.

(g. k.)

A *felső-fehérvári* unitáriusok közgyűlése július 28-án tartatott Ürmösön, derék és ügyeink iránt melegen érdeklődő köri gondnokaink Dr. Hajós Béla és Tibáld Mihály urak jelenlétében. Esperes Osváth Gábor afia talpraesett, ügyes beszéddel üdvözölte és nyitotta meg a gyűlést reggeli 8 órakor.

Közgyűlés a felsőbb leiratok tárgyalásával vette kezdetét. Az E. K. Tanács 80 1894 számú leiratára, melyet Kossuth Lajos temetése alkalmából küldött meg, jól esett hallanunk, hogy az mindenek ekléziában a legnagyobb kegyelettel megtartatott. Diplomainkon mindenütt gyászlobogók hirdették, hogy a magyar nép igaz atyja meghalt.

A gyűlés megszakítatván, istentisztelet tartatott. Lőrinczi István, felső-rákosi lelkész afia János ev. 18. 23. alapján: „Miért versz engemet?!“ tartott egy szépen kidolgozott és nagy hatással előadott beszédet Istentisztelet végeztével Kelemen Albert esperes afia az esperesek fizetését rendszeresítő indítványa felett fejlődött ki érdekes vita. Közgyűlés az indítványtól eltérőleg 3 osztály megállapítását elégségesnek tartja, tekintvén, hogy a kolozsi, küllői és felső-fehéri körben a népesedés annyira csekély eltérést mutat, hogy a különbség a negyedik osztály felállítását nem indokolja. Ez utóbbi 3 egyházkör egy osztályba sorozása indokolt lévén, fizetéseket egyenkint 150 frtban határozza megállapítani olyformán, hogy ez összeg $\frac{1}{3}$ -da ne egyházkörönként, hanem az összes egyházköröktől népesség szerint szedessék be.

Az esperesi fizetések rendezése maga után vont a indítványt is, hogy egyuttal az egyházköri jegyzők fizetése is rendeztessék. Helyesen! Az indítvány a jegyzők teendői által eléggé indokoltatik. Rendkívüli esetekben az esperest a jegyző helyettesíti mindenben. Rendes körülmények között a jegyző az esperes

teendőinek felét, sőt többet felénél, végez. Követi őt mindenüvé, mint árnyék a testet. Az igazság hozza hát magával, hogy e két állás el ne választassék egymástól a fizetések rendezésénél se.

Fontos tárgya volt a közgyűlésnek az egyházkörök, az E. K. Tanács és az E. Főtanács újraszervezésére vonatkozó javaslat. Közgyűlés a javaslattól eltérőleg, a felsőbb tanintézetek tanárait, ha azok nem egyh. tanácsosok, kihagyni határozza a közgyűlés tagjai közül, de mindenesetre bevitetni kéri, kiket a javaslat kihagy, a községi tanítókat, ha egyuttal kántorok is; mert ezek az egyháznak ugyanazon szolgálatot teszik, mint a felekezeti kántortanítók s aztán a közgyűlés tanügyi kérdései őket, mint vallástanítókat, igen közelről érdeklik. Az igazság követeli hát, hogy védelmökre ott szót emelhessenek.

A zsinati és egyh. főtanács újra szervezésére vonatkozó javaslat tárgyalásánál közgyűlés határozza, hogy az ajánlatba hozott 65 tag helyett 100 választassék. A javaslat szerint „sokan vannak a hivatalosak, de kevesen a választottak“. A 65 egyh. tanácsos választását nem tartja közgyűlés elfogadhatónak, nem mintha elnökeiben teljesen meg nem biznék, hanem, mert a javaslat b) pontja szerint a képviseleti rendszer nem volna végrehajtva. Végrehajtva látná azonban a képviseleti rendszert a közgyűlés úgy, ha a főtanács elnökeinek ajánlatára a közgyűlés választaná az egyházi tanácsosokat, még pedig felerészben a világi, felerészben az egyháziak közül.

Hogy a zsinati és egyházi főtanács érvényesen határozhasson, közgyűlés a javaslattól eltérőleg (24) legalább 50 tag jelenlétét kívánatosnak tartja. Ha 50 tag nem lenne jelen: rendkívüli főtanácson — tekintet nélkül a tagok számára — lenne elintézendő az ügy. Az esetben pedig, ha a választandó tanácsosok száma 100-ra fel nem emeltetnék s így az 60 tag jelenléte érvényes határozathozatalnál nem követeltetnék: közgyűlés határozza, hogy az E. K. Tanács 24 tagja a főtanácsban ne birjon szavazati, hanem csak tanácskozási joggal.

Az E. K. Tanács újra szervezésére vonatkozó javaslatban felvételni határozza közgyűlés azt, hogy annak az esperesek, körök felügyelő gondnokok és a középtanodák igazgatói tagjai legyenek s érdemleges határozathozatalnál ne hét, hanem 12 tag jelenléte legyen szükséges. A törvény életbeléptetését 1900-ra határozza közgyűlés, mert a javaslat szerint soká, igen soká kellene várni vele. Különben az ezzel való várakozásból semmi veszély sem háramlanék egyházunkra, melynek jövőjét nem e javaslat törvényé létele, hanem a kepe megváltása biztosítaná. A felekezetnélküliség kísért. Félő, hogy ez még azt a kis kepet is tulságosan megapasztja, melyből kinnal, s a rongyosság miatt szegyenérzettel, de mégis fenntartotta magát papságunk, — jól lakva nem kenyérrel,

de nemes lelkesedéssel, melyet vérrel írott egyháztörténelméből merített. Közgyűlés hát egy idő múlva törvényjavaslat leküldését várta az E. K. Tanácstól, melyben a kepe mielőbbi megváltását helyezné kilátásba.

Ezek után felolvastatott a nevelésügyi szakbizottság évi jelentése iskoláinkról, mely szerint a tanévi sikeres működést a valóban dicséretes eredményü zárvizsgákkal igazolták tanítóink. Közgyűlés úgy a nevelésügyi bizottság, mint a tanítóknak teljes elismerését nyilváníja buzgó munkálkodásukért.

Sok más közérdekű tárgy közül a térszűke miatt ezeket kívántam feljegyezni. A tanácskozás d, u. 7 órakor ért véget.

Ürmös, 1894 aug. 12.

Deák Miklós.

(A többi értesítést a jövő számban adjuk. Szerk.)

Unitárius egyház történelmi naptár.

Augusztus.

1. -- 1696 Dimény Pál hazaérkezett Belgiumból, hol Dénes Ferenczcel 17.201 frtot gyűjtött a kolozsvári iskolára és templomra.

9. — 1835-ben született Ferencz József unitárius püspök Alparéton.

10. — 1678. Stegmann Joachim, a kolozsvári unitáriusok szász predikátora, könyveit az ekklesianak hagyta.

12. — 1598-ban Leydában az unitárius műveket megégették.

18. - 1632. mh. Radecki Bálint unitárius püspök, ki huszonhat esztendeig volt kolozsvári főpap. — 1673. királyi leiratban megrendeltetik a németnyelv tanulása, mivel az unitáriusok a nyelv nem tudása miatt nem jutnak hivatalba.

20. — 1832-ben a ny.-sztl.-lászlói zsinaton Augustinovic Pál főgondnokká választatott. — 1838. Székely Miklós a tordai zsinaton püspökké választatott. — 1887-ban mh. Váradí Károly tanfelügyelő.

21. — 1813 ban Angliában az unitárius vallást az országgyűlés megtürt vallásnak nyilváníja.

22. — 1830-ban Szabó Sámuel theologiai tanárnak választatott.

23. — 1891-ben Toroczkón zsinat tartatott.

24. ... 1737-ben Szentábrahámí Mihály püspökké választatott. — 1879-ben Sz.-Kereszturt Dávid Ferenc halála emlékére zsinat tartatott. — 1764. az unitáriusoknak (s a többi protestánsoknak) megtíjtja a felség, hogy ifjajkat külföldi egyetemre küldjék, mivel itthon eleget tanulhatnak.

25. - 1841-ben Korondon zsinat tartatott. — 1883-ban Vargyason zsinat tartatott. — 1845-ben a h.-almási zsinaton Székely Sándor püspökké választatott. 1889. mh. Dr. Bartók István.

26. - 1865-ben Szentgericzen zsinat tartatott.

27. - 1876-ban Árkoson zsinat tartatott, a hol főgondnokká választatott Daniel Gábor és püspökké Ferencz József. — 1892. mh. Ierson Henrik, az angol unitárius társulat titkára, ki hazánkat is meglátogatta.

29. — 1885-ben tartatott a Dávid Ferencz Egylet első közgyűlése.

30. — 1867-ban Tordán háromszázados zsinat tartatott. — 1859-ben Brassai Sámuel a kolozsvári unitárius főiskolához visszamegy tanárnak.

September.

1. — 1852-ben mentetett fel Brassai Sámuel, saját kérésére, az unitárius főiskolai tanárság alól. — 1862-ben Brassai Sámuel iskolai felügyelő gondnokká választatik. — 1887-ben Dicső Szent-Mártonban zsinat tartatott.

2. - 1578. a crakowi egyetem megnyitvatik minden vallásfelekezetü előtt. — 1632-ben hozatott az a végzés, hogy az unitáriusok mindig csak magyar nemzetből való embert válasszanak püspökké. — 1632-ben választatott püspökké Csanádi Pál. — 1884-ben tartatott az első értekezlet a Dávid Ferencz Egylet alakítása érdekében.

5. - 1562. János Zsigmond a kolozsvári dézma-negyedet a kolozsvári főiskolának adományozta. — 1888. mh. Pálfi Károly tordai igazgató.

8. — 1647. Biddle János angol unitárius irónak a szentlélek istensége ellen írott könyve a közönséges hóhér által megégettetett.

9. - 1878-ban mh. Simén Domokos tanár és író.

13. — 1890-ben Berde Mózsa 1300 frt alapítványt tett a sz.-kereszturi gymn. könyvtárának.

17. - 1571-ben Báthori fejedelem megtiltotta, hogy fejedelmi engedély nélkül könyvet adjanak ki.

18. - 1583. Norwichban megégettetett Lewes János, mivel a Krisztus istenségét tagadta.

24. — 1889. a kolozsvári főiskolát meglátogatta Ő Felsége I. Ferencz József és nevét beirta az E. K. Tanács aranykönyvébe.

Boros György.

ÉV EGYHÁZI ÉS ISKOLAI MOZGALMAK.

— „Dávid Ferencz imaház“. Nálunk kevés templom van valamely historiai névhez kötve. Ha valaki pénzt jól akarná elhelyezni, azt ajánlanók, hogy építsen egy imaházat Dévára és azt nevezze el a Dávid Ferencz nevről,

Tehát egy „Dávid Ferencz-imaházat kell építeni Dévára, s ezt 1910-előtt, mert ahhoz semmi kétség sem férhet, hogy a nagy reformátor születése 400 éves fordulóját nem lehet úgy ünnepelni meg, hogy Dávid Ferencz emlékezetét egy szobor ne örökítse Kolozsvárt, a hol született; egy imaház Déván, a hol meghalt.

— **Fekete Gábor** maros-vásárhelyi kir. táblai tanácselnököt, marosköri felügyelő gondnokot kir. ő felsége kinevezte kolozsvári kir. táblai elnökké. Őszintén üdvözölnék a megérdemelt szép kitüntetés alkalmából.

— **A főtiszt. püspök úr** kinevezte s.-lelkészekké: Lórincci Dénes h.-m.-vásárhelyi s.-lelkész Bugapestre, Lófi Ödön papj. II.-M.-Vásárhelyre; Demeter Dénes papj. Polgárdiba, Geréb Zsigmond papj Szőkefalvára.

— **Énekes könyvünk** új kiadása nagyjórészt el van készülve. Az egyh. főtanács idejére vagyis októberben már közhasználatba fog bocsáttatni.

— **Polgárdi.** Szász András polgárdi-i s.-lelkész, közbenjött körülmények folytán Polgárdiról eltávozandó — július hó 8-án d. e. tartotta bucsu beszédét az imaházban. E nagy munkaidőben is, hívei számosan megjelentek az ünnepélyen, hogy meghallgassák távozandó lelkészüknek, szokott hévvel elmondott bucsu szavait, melyeknek elhangzása után, — mindannyian elérzékenyülve távoztak az imaházból, az Isten hozzád után! — Az nap d. u. 5 órakor érkezett a vonaton a polgárdi-i állomásra a távozó lelkész utóda tiszt. Demeter Dénes s.-lelkész úr, hova az ő fogadására a hívek serege, 16 kocsin, kivonult a távozandó lelkész vezetése alatt. Először is a távozandó lelkész üdvözölte az érkezettet s megható beszédben adott kifejezést a találkozás örömeinek, s ajánlja a hívek jóindulatába és szeretetébe; mire az új lelkész válaszolt lelkes alkalmi beszédben.

Az új lelkész ünnepélyes beiktatása július hó 15-én, a d. e. órákban ment véghez. A már egybegyűlt hallgatóság az inatermet megtöltötte; s az istentisztelet d. e. 10 órakor vette kezdetét, a mikor „Az Istent imádjuk“ alkalmi ének eléneklés után nt. Derzsi Károly b.-pesti lelkész ur lépett a szószékre, s tartalomban gazdag, költői szép beszédjében először a hívekhez, a főt. püspöki rendelvény felolvasása után — az új lelkészhez szolt. Amazokat egyetértésre, előhaladásra, ezt erős hitre és kitartásra buzdította. Azután felhívta az új lelkészt, hogy most már a szószéket foglalja el, s beköszöntő beszédét tartsa meg. Tiszt. Demeter Dénes lelkész ur a szószékre lépvén, egy alkalmi ima után „sem mit ne félj azoktól, melyeket szenvedned kell; légy hű mind halálig s neked adom az élet koronáját“ (Jel II. 10.) alapján azt fejtegette, hogy egy pap hogyan lehet hű, a miért az élet koronája vár reá. Berki József.

— **Papi beköszöntő ünnep** Jul. 8-án köszöntött be Kaálba a megválasztott új pap Székely András. Az istentiszteletre igen nagyszámu közönség gyűlt össze a községből. A vidék intelligentiája is csaknem teljes számmal volt jelen. Az új papot Kelemen Albert esperes üdvözölte egy szépen kidolgozott alkalmoszerű beszédben Jer. I. 9. 10. v. alapján: Ime, adom az én ígémet a te szádba: Gyomlálj, ronts, veszíts, törj. építs és plántálj. Az új lelkész fiatalos tüzzel és lelkesedéssel beszélt Mózes II. 4. 10—12. v. alapján Kérlek, ne küldj engem oda, mert nem vagyok ékesen szóló, fejtegetve a pap kötelességeit a szószékben és a társadalomban, egy alanyi vonatkozásokkal teljes terjedelmes beszédben. Az istentiszteletet társas ebéd követte Nagy Gábor ur vendégszerető házában.

(g. k.)

— „**A növevelésről**“ Csifó Salamon árkosi lelkész egy terjedelmes értekezést irt, melyet a háromszékmegei tanítótestület oltvidéki köre kiadott. Szerző igen érdekesen kíséri végig a nőgondolat és érzelmevilágát a gyermekkortól az anyai korig. Az értelem és érzelem nevelésén kívül a társadalmi és házi élet különbözőkiválmánainak megfelelő oktatásról és szoktatásról sok szép eszmét mond el. Nem helyli, hogy a leányokat oly korán (16 éves korukban) nagy leányokká teszik, s törvénynyel is megtiltandónak tartja a 20 éveskor előtt férjhez menetelt. Hangsúlyozza, hogy a leányt nótanítónak kell tanítani. Az értekezés ára 25 kr, kapható szerzőnél Árkoson. A tiszta jövedelem a háromszékmegei szeretetháznak fog adatni. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— **Évforduló ünnepély és jótékonyczélu tánczenstély.** A polgárdi unitárius egyházközség, mint az előbbi években, ugy ez évben is Augusztus hó 12-én megülte, az egzház alakulásának, illetve az első istentisztelet tartásának dicső emlékét. Az istentisztelet sorrendje volt, 1., Invocatió. 2., Erős várunk nekünk az Isten! Énekelte a gyülekezet. 3., Alkalmi ima és beszéd, tartotta tiszt. Demeter Dénes lelkesz ur. 4., Az egyház keletkezése, alakulása és tovább fejlődésének története (hat év alatt) rövid kivonatban írta és felolvasta Berki József. 5., Megáll az Istennek ígéje, énekelte a gyülekezet. Estve pedig az egyház előjárósága, felekezeti iskolája javára szépen sikerült t. n. z. estélyt rendezett U n g e r J ó z s e f vendéglőjében. A pezsgő vérü vidéki és helybeli fiatalság vidám kedve, sőt az öregebbeknek a mult emlékein fel-felcsillámló öröme, a soponyai derék banda ropogós csárdásai mellett, kivilágos kivradtig tartott. A kifogástalan rend, szó sem zavarta meg. Összes bevétel 62 frt volt Kiadás csak 8 frt. Felülfizetni szivesek voltak: Keresztes Pál (Veszprém) 4 frt Molnos Kálmán csendőr főhadnagy 2 frt. Csizmadia János (Sz. Fehérvár) Péte. fi Dénes 1—1 fit Fantusz Fülöp 2 frt 70 kr. Dszimadia Imre 1 frt 10 kr. Dr. Radnay Sámuel, N. N. Vonyafka Károly, Kuliffai Kálmán, Ozsváth Károly 70—70 kr. Berki Ferencz 40 kr. Dékán Mihály 30 kr. Takács János, Szalai Imre 20 kr. Listár István, Dr. Molnár János, D. Baráth István, T. Berki István, J. Berki István, S. Szabó János, Berta János, Kovács Mihály, Disznósi István 10—10 krt. Mind a résztvevőknek mind az adakozóknak; ugy a vendéglős urnak azon szivességéért, hogy a táncztermet és világitást ingyen adta, s a zene költség felét is magára vállalta, az egyházközség nevében hálás köszönetet mond a rendező előjáróságnak. B e r k i J ó z s e f.

— **Az unitarismus terjesztéséhez szükséges két dolog:** egyik az unitárius vallásnak profétai erővel és hatalommal való hirdetése azok által a papok által, a kik tudnak a nép nyelvén szóllani s a kiknek a beszédjében van melegség és szellemi mély belátás; másik az istentisztelet gazdagabbá és vonzóbbá tetele a zene és szertarás által.

— **Szegedi Árpád,** okl. gépészmérnök szabadalmi és műszaki irodát nyitott Budapesten (VII. kerepesi ut 82 sz.) s elvállalja fonó és szövőgyárak s ehhez az iparhoz tartozó gépek és eszközök szerkesztését és átalakítást. Szegedi huzamos időt tanulmányozta a külföldi gyárakat.

— **A földműves nép** gyermekei vannak leginkább kitéve a vesztett ebb marásának, mivel azok kóborolnak és játszadoznak legtöbbit az utcákon, és pedig juniust, október hónapokban. A budapesti Pasteur intézet, az ebbmarás ellen három év óta folytatja a beoltást s a szabályos időben beoltott 1865 egyén közül csak 17-en haltak el, a mi feltűnően mutatja az intézet fontosságát. A kormány a vagyontalan egyéneknek nemcsak a gyógyítását, hanem a felszállítását is teljesen ingyenessé tette, hogy az ebbmarata egyének azonnal mehessenek fel Budapestre a Pasteur-féle intézetbe. Lelkészeinknek melegen ajánljuk figyelmébe ezt az intézetet, a lehető szükség esetére.

Raffaj Károly Egy szabadelvű, munkás és áldozatkész tagja egyházuoknak ismét elköltözött körünkből. Raffaj Károly meghalt aug. 22-én 69 éves korában. Politikai szerepléséről volt általános ismeretes. A 48-as eszméknek a Székelyföldön nem volt lelkesebb apostola. A függetlenségi pártnak fő oszlopa volt. A paptanári pályára készült s e végett a Külföldet s többek között Angliát is meglátogatta, de nem lépett a közpályára, hanem gazdasággal foglalkozott, mint a székelykereszturi unitárius gymn. patronussa és gondnoka. Oly pontos, oly lelkes volt a magára vállalt munkában, a milyen kevés van. Neje Bedő Rákhel gyászolja. Örökösévé az unitárius egyházat s főleg a keteszturi gymnasiumot tette. Az EMKÉ-nek 4000 frtot hagyott A Dávid Ferencz Egylet t. e. elnökét gyászolja. Egy pár éve, hogy magára vállalta ezt a tisztelet, s az alatt teljes erővel és lelkesedéssel fáradozott benne. Munkásságáért hálásak vagyunk. Emlékét híven őrizzük.

Kiss Sámuel széplaki lelkész neje Elekes Krisztina — mint arról részvétellel értesülünk — meghalt aug. 24-én 34 éves korában.

— **Kisgyörgy József ny. tanító** meghalt. Tanítóink nestora és példányképe volt. Nagy család gyászolja. Temetéséről a következő tudósítást adjuk: A legnagyobb fájdalom és részvét mellett temették el folyó hó 17-én dombói nyug. énekvezér és tanító tiszt. Kisgyörgy József urat, kinek hosszú élete munkásság és tevékenység vala; ki általános szeretetnek és legnagyobb jó hírnévnek örven. A szomszéd községekből is számos rokon és résztvevő intelligencia jelent meg a halottas háznál; különösen Dicső-Szt.-Mártonból és Ádámosról.

A dalkör a helybeli tanító vezetése mellett mély csend és figyelem között énekelt egy nagyszerű 4 szólamu éneket, miután a helybeli lelkész tiszt. Útő Lajos úr egy rövid imát tartott. Innen a gyászmenet a templomba vonult, melyet zsufolásig megtöltött. Ily nagy és szép halotti gyülekezetet a dombói közönség bizonyára a községben még nem látott. A dalkör éneke után Molnár János ádámosi unitárius lelkész úr szép imája követte. Az ima és egy közének végeztével helybeli lelkész tartott beszédet, melyben az elhunyt érdemeit és rövid életrajzát csemetelte, ugymond: „Az elhunyt volt az, ki egyházunkban közel egy félszázadig működött s kevés azoknak száma, kik nem az ő oktatásában részesülnek. Ő volt az, ki ezelőtt mintegy 40 évvel alakította a dalkört, mely jelenleg jó hírnévnek örvend.“ Nem volt szem, melyben könny ne fakadt volna, midőn szeretett gyermekeitől bucsuztatta. A sirnál emlékbeszédet tartott Gyöngyösi István Gvidó Béla unitárius esperes úrpedig hasonlóan megható beszédet tartott. Az elhunytnak fia tiszt. Kisgyörgy Sándor vargyasi unitárius lelkész úr is jelen volt.

Dombó, 1894 aug. 21.

József Dénes,
dombói unitár tanító.

— **Tanító és tanítvány** című műre hirdet előfizetést Elek Gyula kolozsvári tanító, melyben kiad a tanügy terén eltöltött tíz évi működése alatt gyűjtögetett néhány képet az iskolai nevelés köréből. Terjedelme a műnek 4—5 nyomtatott ív lesz. Előfizetési ára bérmentes küldéssel 40 kr. Az előfizetési pénzek és gyűjtőívek beküldését október 2-ig címére (Kolozsvárt, Pap-utca II-ik községi iskola) kéri.

— **Az első félév.** Régi vágya volt a tanítóknak és a tanároknak, hogy a sajtóban egy teljesen független s e mellett magas irodalmi színvonalon álló lappal érdekeik képviselve legyenek. — Ez a vágyuk teljesült akkor, mikor a Benedek Elek szerkesztésében a Nemzeti Iskola megindult. — Ez a lap már egy féléves multra tekinthet vissza. És ez a félév az elért sikereit tekintve a lapnak — valóban olyan, milyennel egyetlen tanügyi lapunk sem dicsekedhetik. Ugyanis egy szaklapnak az a főfő előnye, ha azt az érdekelt hatóságok magok is szorgalmasan olvassák. És e tekintetben a Nemzeti Iskola elmondhatja magáról, hogy ezt nemcsak megérte, de a szó teljes értelmében figyelemre is méltatják közleményeit a miniszteriumtól elkezdve a vármegyékig. az egyes egyházi hatóságokig,

EGYLETI ÉLET ÉS MUNKÁSSÁG.

A Dávid Ferencz Egylet érdemes tagjait október 27-ére közgyűlésre hívom meg Kolozsvárra s miután ez lesz a tizedik összejövetelünk, remélem, hogy sokan lesznek nemcsak a hivatalosok, hanem a választottak is. Felkérem a fők-egyletek t. elnökeit sziveskedjenek gondoskodni, hogy az évi jelentések a maga idejében beérkezzenek. Kolozsvárt 1894. év augusztus hó. Dr. Brassai Sámuel elnök.

A fők-egyletek t. elnökeit illetőleg titkárait kéri a választmány, hogy f. évi jelentésüket bővítsék ki a f. egylet keletkezésére és eddigi működésére vonatkozó rövid visszapillantással.

A nyári vasárnapi vallásos oktatásról a D. F. E. Választmánya kéri a kimutatásokat, hogy a jutalombibliákat szeptember 30-ra szétküldhesse kiosztás végett

A Fiatalság Barátja szeptember 30-ára meg fog jelenni és közölni fogja a megjutalmazott szorgalmas tanulók névsorát is. A lelkes urak vegyék figyelembe mult számunkban (132. lap) kibocsátott felhívásunkat. A közlemények beküldését szept 20-ig kérjük. Talányokról és jutalmakról is gondoskodtunk.

Az Unitárius Közlöny perselye. A Dávid Ferencz Egylet eddigi működéséből kiki meggyőződhetett arról, hogy azért a mi az embernek legcselebb, a vallásért, s azért a mi nélkül a társadalmi rend nem állhat fenn az erkölcsiért csekély erejéhez képest mindent meg tett. Iskoláknak, önképzőköröknek, népkönyvtáraknak, templomoknak unitáriusoknak és másoknak kész örömet adta saját kiadványait feltűnő olcsó áron, a bibliát és más hasznos olvasmányt ingyen. De nem adott, nem adlatott eleget, mivel nem volt hozzá pénze. A folyó évben főpásztorunk indívalyára választák az „Unitárius Közlöny“ perselyét, hogy abba kiki tehesse bele a maga filléreit. Szép összeg gyűlt be, de még igen csekély, mivelhogy nagyon kevés ember járult hozzá, pedig a jótól bizonytal senki sem akar elmaradni. Hogy segíthetünk a bajon? Úgy ha mindenik olvasó szives lesz egy gyűjtővet kezébe venni és arra aláírókat gyűjteni és a pénzt elfogadni s központi pénztárnokunkhoz beküldeni. A legkisebb összeget is nyugtázni fogjuk lapunkban. Szándékunk, hogy a népiskolai szegény tanulókat és a nyári iskolákat a perselyből lássuk el a vallástanuláshoz szükséges tankönyvekkel és énekeskönyvekkel. Hogy gyűjtőink fáradsága még ezenkívül is meglegyen jutalmazva, ezennel ígérjük, hogy az „Unitárius Közlöny“ egy évig ingyen küldjük meg a legalább 10 frtot gyűjtőknek, illetőleg az általok megjelölendő névre.

Szerkesztői izenetek. R. asszonynak Helyt. Nagyságodnak igaza van. Egyletünk nagyszabásu ajándékban még nem részesült. — **Végrendeleti ígérlet** egyet kapott Lőrinczi Gyula urtól M.-Péterlakáról, a ki arra az esetre ha egyenes örökös nélkül hal meg vagyona $\frac{1}{3}$ részét a DFE-nek hagyta s $\frac{2}{3}$ részét az EMKE-nek. Minket az nem nagyon aggaszt, hogy pénztökénk lassan gyarapodik. Mi inkább a szellemi tőkére támaszkodunk s azt szeretnők, hogy a tagok száma tiszszereződjék. Az lenne igazi tőke. — **M. A.-né asszonynak** K. Nagyon köszönjük Nagyságodnak, hogy még a fürdőn is megemlékezett a DFE-ről. Megvagyunk győződve, hogy becses szava ak meg lett az eredménye. Kérjük a lelkes támogatást továbbra is. — **Betai Minthogy** a maga idejében megérkezett nem tartottam sietősnek az értesítést. — **D. D. P.-i.** Válasz ment. — **D. M. Ürmös.** Úgyes. Többilyent kérünk még máskor is

Az egylet pénztárába f. é. június 25-ig 1 frt rendes tagsági díjat fizettek: Simon József, Torockó 94-re. Dr. Lengyel Dánielné, Kolozsvár 94-re. Huszár Károly, Folt 94-re. Hajós Gyula, Kolozsvár 94-re. Kovács Ábrahámné, Kolozsvár 94-re. Ifj. Pap Pál, Kobát-Demeterfalva 94-re. Kovács Józsefné, Buzás János, Péterfi Gyula, Lőrinczi Dénes, II.-M.-Vásárhely 94-re.

1 frt 20 kr. előfizetési díjat fizettek: Id. Daniel Gábor alapító, Tóth Albert, Varsolcz 94-re.

A kereszturni fiók-egylet pénztárába fizettek: Bedő Dénes, Sz.-Kereszturn 92—94-re, Sándor János 93—94-re. Sándor Jánosné, 93—94-re, József János F.-Váralja, 94-re, László Péter, A.-Siménfalva 94-re.

Kolozsvárt, 1894. június 25-én.

Gálfi Lőrincz, pénztárnok.

TARTALOM: Háladatra. (Költemény.) Rédiger Géza. 133. lap. — Tíz e ztendő. Boros György. 134. l. — Jótékonyág. (Költ.) Gyöngyösi István. 137. l. — Az unitárius egyházkörök évi közgyűlései 137. l. — Unitárius egyháztörténelmi naptár. Boros György. 143. l. — Egyház és iskolai mozgalmak 144. l. — Egyleti élet és munkásság 147. l. —

Nyomatott Gámán János örökösénél Kolozsvárt. (Belkőzéputeza 10.)